

دستور العمل فرآیند پیشنهاد روسای دانشکده‌ها به رئیس دانشگاه

مقدمه

بر اساس "آیین نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری" مصوب جلسه ۶۸۴ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی، انتخاب روسای دانشکده‌ها بر عهده رئیس دانشگاه گذاشته شده است. با توجه به حساسیت و اهمیت موضوع، دانشگاه علوم پزشکی تهران در نظر دارد فرآیندی را برای کمک به انتخاب رئیس دانشکده توسط رئیس دانشگاه به کار گیرد که در آن انتخاب روسای دانشکده‌ها مسیری نظام‌مند را سپری می‌نماید و طی آن ضمن استفاده از نظرات مشورتی حداکثر ذینفعان، انتخاب رئیس دانشکده از میان تمامی افراد واجد شرایط و با توجه به برنامه‌های پیشنهادی و توانمندی‌های ایشان صورت می‌پذیرد و تمديد آن نیز بر مبنای ارزیابی عملکرد ایشان و مشورت با ذینفعان می‌باشد. امید می‌رود بکارگیری این دستورالعمل که حاصل بررسی دقیق روش‌های مورد استفاده برای این منظور در دانشگاه‌های پیشرو دنیا و تطبیق آن با الزامات قانونی، فرهنگی و اجتماعی کشور است، گامی در جهت اعتلای ساختار مدیریت دانشگاه علوم پزشکی تهران و الگویی برای تصمیم‌گیری‌های آکادمیک باشد.

ماده ۱. فرآیند پیشنهاد رئیس دانشکده

مدیریت این فرآیند بر عهده معاونت آموزشی دانشگاه می‌باشد. این فرآیند از سه ماه مانده به اتمام دوره مسئولیت رئیس قبلی با تشکیل "کمیته مشورتی انتخاب" آغاز می‌گردد. هدف از این فرآیند انتخاب رئیس دانشکده از میان افرادی است که از نظر اعضای هیأت علمی آن دانشکده مقبولیت بالایی داشته و در عین حال واجد توانایی‌ها و سوابق مدیریتی و رهبری در محیط‌های دانشگاهی و توانایی برقراری ارتباط موثر با همکاران و دانشجویان باشد. هماهنگی با مجموعه مدیریتی دانشگاه نیز در این فرآیند مد نظر قرار گرفته است.

از آنجایی که برای انتخاب و انتصاب بهترین فرد بر مبنای این شرایط، بسنده کردن به انتخابات تک مرحله‌ای بر اساس دیدگاه اعضای هیأت علمی، روشی کامل و دقیق نیست -- کما اینکه در دانشگاه‌های پیشرو نیز انتخابات تک مرحله‌ای صرف شیوه رایجی نیست - در این فرآیند کمیته‌ای متشکل از طیف‌های مختلف ذینفعان با ارزیابی برنامه‌های ارائه شده، فرد مقبول و دارای بالاترین سطح از شاخصه‌های فوق‌الذکر را شناسایی و پیشنهاد می‌کند. مراحل مختلف این فرآیند به شرح ذیل است:

الف: فرآیند نظرخواهی:

در این مرحله از اعضای هیأت علمی دانشکده برای تعیین افراد با بیشترین مقبولیت در دانشکده نظرخواهی می‌شود. این نظرخواهی مخفی بوده و نتایج آن در اختیار کمیته مشورتی قرار می‌گیرد.

ب: فرآیند ارزیابی در کمیته مشورتی:

در این مرحله کمیته مشورتی انتخاب رئیس دانشکده با شرحی که در ادامه خواهد آمد برای هر دانشکده تشکیل می‌گردد. کمیته مشورتی از میان افراد با بیشترین مقبولیت - بر اساس فرآیند نظرخواهی مرحله قبل - حداقل دو نفر را که علاوه بر امتیازات بالای فردی دارای بهترین و جامع‌ترین برنامه در جهت پیشبرد دانشکده مربوطه باشند را انتخاب کرده و به رئیس دانشگاه پیشنهاد می‌کند.

ج: تصمیم‌گیری نهایی توسط رئیس دانشگاه:

رئیس دانشگاه بر مبنای مسیر طی شده در دو مرحله قبل که مبتنی بر خرد جمعی است و پس از تایید مراحل انجام شده، به انتخاب و انتصاب رئیس دانشکده اقدام می‌نماید.

با این شیوه ضمن اینکه با رعایت قوانین بالا دستی مسئولیت انتخاب همچنان بر عهده رئیس دانشگاه است، انتظار می‌رود که تصمیم گیری رئیس دانشگاه بیش از پیش بر مبنای خرد جمعی و لحاظ کلیه جوانب یک انتخاب مناسب صورت گیرد.

ماده ۲. شرایط رئیس دانشکده

شرایط عمومی و اختصاصی روسای دانشکده‌ها در "آیین نامه جامع مدیریت دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری" مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ذکر شده است. شرایط اختصاصی در دانشگاه علوم پزشکی تهران با اضافه کردن مواردی بدین شرح است:

۱. عضویت در هیأت علمی با مرتبه علمی حداقل دانشیار
 - تبصره: در خصوص دانشکده‌هایی که کمتر از ۱۰ عضو هیأت علمی با مرتبه دانشیار یا بالاتر دارند رئیس دانشکده می‌تواند از بین استادیاران انتخاب شود.
 ۲. داشتن حداقل ۵ سال سابقه خدمت در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری با مدرک دکترا
 ۳. سن حداکثر ۶۵ سال در بدو انتصاب
 ۴. عدم مأموریت به خارج از دانشگاه برای اشتغال در سمت‌های اجرایی
- تبصره: در صورت صلاحدید و با موافقت رئیس دانشگاه، کمیته مشورتی انتخاب می‌تواند از میان کلیه اعضای هیأت علمی دانشگاه از سایر دانشکده‌ها و یا از میان اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌های داخلی و خارجی که امکان مأموریت و یا انتقال ایشان وجود داشته باشد به شرط دارا بودن شرایط لازم پیشنهاد رئیس دانشکده را ارائه نماید.

البته شرایط عمومی و اختصاصی ذکر شده حداقلی بوده و کمیته مشورتی در بررسی‌های خود به معیارهای حداکثری توجه داشته و تلاش می‌کند برجسته‌ترین‌ها را برای ریاست دانشکده به رئیس دانشگاه پیشنهاد نماید و موارد زیر را در ارزیابی صلاحیت‌های افراد مد نظر قرار می‌دهد:

۱. پایبندی به مبانی و ارزشهای دینی و اهداف عالی کشور
۲. مقبولیت، خوش‌نامی، تعهد حرفه‌ای و دارا بودن مدیریت و تدبیر متناسب با نیازهای جایگاه ریاست دانشکده
۳. سوابق اجرایی و مسئولیت‌های مدیریتی و رهبری در محیط‌های دانشگاهی
۴. دارا بودن مهارت‌های ارتباطی موثر به منظور تسهیل ارتباط با اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان
۵. دارا بودن روحیه تحول و نوآوری در فعالیت‌های علمی و اجرایی
۶. توانایی در برقراری ارتباطات بین بخشی در درون دانشگاه و با نهادهای بیرون از دانشگاه
۷. توانایی در برقراری ارتباطات آکادمیک بین‌المللی

ماده ۳. کمیته مشورتی انتخاب رئیس دانشکده

کمیته مشورتی انتخاب رئیس دانشکده، کمیته‌ای متشکل از ذی‌نفعان متعدد به نمایندگی از طیف‌های گوناگون است که طی جلسات بحث و گفتگو افرادی را جهت انتخاب برای سمت ریاست دانشکده به رئیس دانشگاه معرفی می‌نمایند. این کمیته در هر بار فرآیند انتخاب و یا بررسی عملکرد رئیس دانشکده برای تمدید دوره با طی مجدد مراحل انتخاب اعضای آن تشکیل می‌گردد و پس از انتصاب رئیس دانشکده مأموریت آن خاتمه پیدا می‌کند.

کمیته مشورتی شامل نه نفر (برای دانشکده پزشکی یازده نفر) به شرح ذیل است:

۱. معاون آموزشی دانشگاه (رئیس کمیته)
۲. معاون پژوهشی دانشگاه
۳. معاون دانشجویی دانشگاه
۴. یک نفر به عنوان نماینده رئیس دانشگاه
۵. سه نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده مربوطه به انتخاب اعضای هیأت علمی دانشکده مذکور از طریق انتخابات با رای‌گیری مخفی. منظور از هیأت علمی یک دانشکده کلیه افرادی هستند که از رئیس دانشگاه برای آن دانشکده ابلاغ

دستم

هیأت علمی دارند و این اعم از نوع وضعیت استخدام (قراردادی، پیمانی و رسمی) و یا اولیه یا ثانویه بودن وابستگی ایشان به آن دانشکده است.

تبصره ۱: در دانشکده پزشکی این افراد پنج نفر هستند که ۱ نفر از اعضای هیأت علمی علوم پایه و ۴ نفر از اعضای هیأت علمی بالینی انتخاب می‌شوند.

تبصره ۲: بیش از ۱ نفر از هر یک از گروه‌های آموزشی نمی‌تواند برای عضویت در کمیته مشورتی انتخاب عضو شود.
۶. دو نفر از مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده مربوطه به انتخاب مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده مربوطه با رأی‌گیری مخفی

تبصره: در دانشکده پزشکی یک نفر از مدیران گروه‌های آموزشی بالینی و یک نفر از گروه‌های آموزشی علوم پایه خواهند بود.

ماده ۴. گردش کار

مراحل کار به شرح ذیل است:

۱. انجام فرآیند نظرخواهی مخفی از اعضای هیأت علمی دانشکده و جمع‌بندی و ارائه نتیجه به کمیته مشورتی. کلیه افرادی که توسط حداقل ۱۰ درصد اعضای هیأت علمی شرکت‌کننده در نظرخواهی پیشنهاد شده باشند بدون اعلام میزان رای به کمیته مشورتی معرفی می‌گردند. در صورتی که این افراد کمتر از ۱۰ نفر را شامل شود، ۱۰ نفر اولی که توسط اعضای هیأت علمی شرکت‌کننده در نظرخواهی پیشنهاد شده اند به کمیته معرفی می‌گردند.
 ۲. انجام انتخابات توسط معاونت آموزشی دانشگاه برای انتخاب نمایندگان اعضای هیأت علمی در کمیته مشورتی برای دانشکده‌های با بیشتر از ۵۰ عضو هیأت علمی
 ۳. انجام انتخابات توسط معاونت آموزشی دانشگاه برای انتخاب نمایندگان مدیران گروه‌های آموزشی در کمیته مشورتی تبصره: جزئیات انتخاب اعضای کمیته و اعلام داوطلبی یا معرفی افراد برای ریاست دانشکده در قالب دستورالعملی توسط معاونت آموزشی دانشگاه تهیه و به تصویب هیأت رئیسه دانشگاه خواهد رسید.
 ۴. تشکیل کمیته مشورتی انتخاب توسط معاونت آموزشی دانشگاه
 ۵. ارزیابی اولیه توسط کمیته. در این مرحله از بین افراد اعلام شده از طریق نظرخواهی، افرادی که حداقل یک سوم اعضای کمیته مشورتی با ایشان موافق هستند وارد فرآیند بعدی می‌شوند.
 ۶. دریافت رزومه و برنامه افراد منتخب در مرحله اول پس از اطمینان از آمادگی ایشان برای احراز پست ریاست دانشکده
 ۷. تعیین معیارهای ارزیابی افراد معرفی شده و ارزیابی سوابق و برنامه
 ۸. انجام مصاحبه توسط کمیته مشورتی با معرفی شدگان
 ۹. کمیته مشورتی باید در مورد افراد مطرح بررسی‌های لازم را به عمل آورد و تلاش نماید که نظرات طیف‌های گوناگون ذی‌نفعان (اعم از اعضای هیأت علمی، کارکنان و دانشجویان) را در این خصوص شنیده باشد.
 ۱۰. برگزاری جلسه تصمیم‌گیری نهایی کمیته مشورتی
 ۱۱. به منظور حفظ جایگاه مشورتی خود، کمیته حداقل دو نفر را به رئیس دانشگاه جهت انتخاب معرفی می‌نماید. تبصره: کمیته نمی‌تواند از میان اعضای خود فردی را برای ریاست دانشکده پیشنهاد نماید.
 ۱۲. رئیس دانشگاه با افراد پیشنهادی مصاحبه نموده و یکی را به ریاست دانشکده منصوب می‌نماید.
 ۱۳. در صورتی که رئیس دانشگاه بعد از مصاحبه با افراد پیشنهادی در خصوص انتصاب ایشان متقاعد نشد یا انتخاب آنها را مصلحت دانشگاه ندانست، می‌تواند از کمیته مشورتی بخواهد که افراد دیگری را پیشنهاد نماید.
- تبصره: در مراحل کار کمیته مشورتی انتخاب هر کجا احتیاج به رای‌گیری بود، رای‌گیری به صورت مخفی صورت می‌گیرد و برای تایید، رای مثبت حداقل نصف اعضای کمیته (مستقل از تعداد حاضرین در جلسه) لازم است.
۱۴. در خصوص دانشکده‌های تازه تاسیس و دانشکده‌های تا ۵۰ عضو هیأت علمی مستقل به جهت اینکه با لحاظ شرایط اختصاصی ذکر شده در این دستورالعمل برای روسای دانشکده‌ها گزینه‌های بسیار محدودتری مطرح خواهند بود و امکان عملیاتی شدن مسیر فوق به خوبی میسر نمی‌شود، رئیس دانشکده به شیوه زیر اقدام به انتخاب رئیس برای این دانشکده‌ها می‌نماید:

۳

۴

الف. ابتدا لیستی از افرادی که بالقوه امکان ریاست دانشکده را دارند به شیوه زیر تهیه می گردد:

۱. طی یک فرآیند نظرخواهی مخفی، از اعضای هیات علمی این دانشکده‌ها در خواست می شود افرادی را که به عنوان رئیس دانشکده مناسب می دانند پیشنهاد کنند. پنج نفر اول که توسط اعضای هیات علمی شرکت کننده در این نظرخواهی پیشنهاد شده باشند مد نظر قرار می گیرند.

۲. در صورت لزوم افراد دیگری که توسط هر یک از معاونین آموزشی و پژوهشی دانشگاه از سایر دانشکده‌ها و سایر دانشگاه‌های داخلی و خارجی که امکان مأموریت و یا انتقال ایشان وجود داشته باشد به شرط دارا بودن شرایط لازم پیشنهاد می گردند.

ب. از میان این افراد به تشخیص کمیته‌ای متشکل از رئیس دانشگاه، معاونین آموزشی، پژوهشی، دانشجویی دانشگاه و یک نفر از مشاورین رئیس دانشگاه، از حداکثر ۳ نفر برنامه و رزومه کاری درخواست شده و با ایشان مصاحبه به عمل می‌آید. از میان ایشان یک نفر توسط رئیس دانشگاه به عنوان رئیس دانشکده انتخاب می گردد.

ج. سایر موارد مورد اشاره در این دستورالعمل مانند شرایط رئیس دانشکده و طول دوره مسئولیت وی و غیره در این دانشکده‌ها نیز اعمال خواهد گردید.

۱۵. در صورتی که روند انتخاب رئیس دانشکده به هر دلیل به نتیجه نرسد، رئیس دانشگاه بر حسب شرایط برای آن دانشکده سرپرست یا رئیس تعیین نموده و این فرآیند در زمان مناسب به تشخیص رئیس دانشگاه تکرار می گردد.

ماده ۵. طول دوره مسئولیت

رئیس دانشکده برای یک دوره ۴ ساله انتخاب می‌گردد و بر اساس ارزیابی عملکرد و برنامه‌های ارائه شده این زمان حداکثر تا یک دوره دیگر متوالی قابل تمدید است.

ماده ۶. تمدید دوره

۱. در پایان دوره اول، در صورت آمادگی رئیس دانشکده جهت ادامه کار برای یک دوره چهار ساله دیگر، عملکرد وی در کمیته مشورتی انتخاب مورد بررسی قرار می‌گیرد. در صورت تأیید عملکرد دوره قبل، رئیس دانشکده برنامه دوره بعد را ارائه می‌نماید و تصمیم‌گیری نهایی توسط کمیته صورت گرفته و نتیجه به رئیس دانشگاه اعلام می‌گردد. در صورت عدم آمادگی رئیس دانشکده برای ادامه تصدی این مسئولیت، عدم موافقت رئیس دانشگاه با تمدید دوره یا عدم تأیید عملکرد دوره قبل از سوی کمیته مشورتی، فرآیند فوق از مرحله اول گردش کار مجدداً اجرا می‌شود.

۲. چنانچه در طول دوره، رئیس دانشکده به هر دلیل از ادامه فعالیت معذور باشد یا رئیس دانشگاه ادامه کار رئیس دانشکده را مصلحت نداند، اداره امور با تعیین سرپرست یا رئیس توسط رئیس دانشگاه صورت می‌گیرد و فرآیند انتخاب رئیس بعدی در زمان مناسب آغاز می‌گردد.

ماده ۷. اختیارات رئیس دانشگاه

با توجه به شرایط خاص هر دانشکده در هر زمان که نیاز به تصمیم‌گیری در مورد انتصاب یا ابقاء ریاست دانشکده باشد رئیس دانشگاه می‌تواند حسب مورد یک یا چند بند از موارد فوق را تعلیق کند یا از اجرای آن صرف‌نظر نماید.

این دستورالعمل در ۷ ماده در تاریخ ۱۳۹۲/۰۹/۲۴ به تصویب هیات رئیسه دانشگاه رسیده و پس از یک دوره اجرا در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۰۵ مورد بازبینی قرار گرفت.

۴

